

Cimeres bilaterals

Les trobades entre els presidents autonòmics dels Països Catalans i els seus consellers han esdevingut ja periòdiques des que es va desbloquejar la col·laboració institucional a principi de l'any passat. Ara, en una setmana se'n faran dues, de caire bilateral Principat-País Valencià i Principat-Balears, totes dues a Barcelona. Dimarts, 18 d'octubre, el president de la Generalitat valenciana, Joan Lerma, viatjarà a Barcelona acompanyat de cinc consellers: el d'Economia, Aureli Martínez, el d'Obres Públiques, Eugeni Burriel, el d'Administració Pública, Lluís Berenguer, el d'Indústria, Martín Sevilla, i la de Cultura, Pilar Pedraza. Lerma i Pujol aprofitaran la trobada per intercanviar punts de vista sobre temes d'actualitat, com la reforma del Senat o les bones perspectives de recuperació econòmica. A part, es continuarà definint la cooperació sectorial entre els dos governs, que ja fa temps que dona fruits, com la definitiva convalidació dels títols de català i l'intercanvi d'activitats culturals.

Tres dies després, el divendres 21, qui visitarà Barcelona serà el president del Govern balear, Gabriel Cañellas, també acompanyat d'alguns consellers del seu gabinet. En aquesta trobada està previst de tractar un tema de profund significat polític, almenys per als ciutadans de les Illes: el possible estatut fiscal per a les Balears. Aquesta serà la principal petició de col·laboració que farà Cañellas a Pujol. EL TEMPS ha tengut accés al document elaborat per la Conselleria d'Economia i Hisenda del Govern Balear, presidida per Jaume Matas, que aplega els objectius bàsics del Pla de Competitivitat de les Illes, dins del qual s'inscriu la petició d'un estatut de fiscalitat especial.

Durant el debat de política general fet al Parlament balear els passats 4, 5 i 6 d'octubre les forces polítiques representades a l'hemicycle (PP, PSOE, PSM-Entesa de l'Esquerra de Menorca, Unió Mallorquina i Independents d'Eivissa), aprovaren per unanimitat una moció que dona suport explícit a la petició davant el Congrés dels Diputats d'un estatut fiscal balear.

Aquesta votació ha estat valorada pel conseller Jaume Matas, en un article publicat a la premsa mallorquina, com l'element primer i imprescindible per dur endavant la negociació: "Això allunya certes veus que, des de partits que ara se sumen a aquesta iniciativa, deien, no fa gaire, que aquest estatut era cosa d'illes d'ultramar, o que afirmaven que, amb la

Aquesta setmana es faran a Barcelona dues cimere bilaterals entre els governs de Catalunya, Balears i el País Valencià. Dimarts es reuniran Lerma i Pujol, i divendres, Cañellas i Pujol, en un marc estable de col·laboració institucional.

renda de les Balears, no es podia demanar una millora de la competitivitat". I afegia el conseller d'Economia: "Per defensar la petició d'un estatut especial, necessitàvem, en primer lloc, que totes les forces polítiques de les Illes donessin suport a aquesta iniciativa i, després, armes per negociar. Sense el primer punt, sense el suport de tots, especialment sense el suport dels socialistes, aquesta iniciativa naixeria amb una important mancança, i per tant, la resta de partits hauria de fer un esforç afegit."

En contra de les opinions que diuen que Balears no necessita un estatut especial, Matas recorda el cas recent de Còrsega. L'Assemblea Nacional francesa aprovà, el passat 7 d'octubre, un estatut fiscal especial per a aquesta illa "que preveu la supressió total de l'anomenada *taxa professionel* i que s'assembla a l'Impost sobre Activitats Econòmiques que tenim a Espanya".

L'estatut fiscal. Segons l'informe elaborat per la Conselleria d'Economia i Hisenda de Balears, la petició del règim especial té una clara fonamentació jurídica. Per una part, hi ha règims especials "per raó històrica, com és el cas del País Basc i Navarra, i també existeixen règims especial per raó geogràfica, com en els casos d'alguna regió insular, de certes ciutats i

RAFA GIL

L'última trobada bilateral Lerma-Pujol. Va ser a València el 16 de desembre de 1993.

de Ceuta i Melilla". D'altra banda, la legislació actual dóna la base per a aquesta petició: la Constitució ho reconeix en el seu article 138.1 (que parla del principi de solidaritat, "atenent en particular les circumstàncies del fet insular"); la Llei Orgànica de Finançament de les Comunitats Autònomes fixa la insularitat com a criteri de finançament; la Llei Reguladora de les Hisendes Locals fixa un règim especial per a les Balears als consells insulars; i finalment, el mateix Estatut d'Autonomia de les Illes, a l'article 61, fa referència a la insularitat, l'especialització econòmica i a les variacions estacionals de la producció.

La petició d'estatut fiscal per a Balears es fonamenta, segons l'esmentat document, en cinc grans conceptes. En primer lloc, fa menció expressa que "les Balears no volen renunciar a ser solidàries amb el conjunt de l'estat (aproximadament un 10% de la seva renda es transfereix a la Península)". En segon lloc, assegura que les peticions de les Illes no es fan "en imitació del que succeeix en altres llocs" i rebutja "mimetismes amb altres regions": "el plantejament de les Balears no utilitza com a model cap règim existent, si bé hi ha punts del plantejament de les Illes que coincideixen amb d'altres existents en altres llocs".

El tercer punt fa referència al compromís que les peticions sempre es faran a partir de causes reals "que justifiquin cada demanda", i sempre hi haurà "almanco, un risc d'absència de competitivitat per presentar una petició", que anirà dirigida "a la millora de la capacitat endògena per competir i a la captació de noves activitats

econòmiques", d'acord amb les necessitats que configura el Pla Estratègic de Competitivitat de les Balears. Aquestes necessitats tenen dues vessants: "la revitalització dels sectors econòmics existents i la captació de noves activitats punteres que permetin a les Balears entrar en el sector quaternari; amb aquestes dues línies d'acció es pot crear l'ambient per al desenvolupament sostingut i equilibrat de la nostra economia".

El quart punt manifesta la voluntat de mantenir-se dins el marc de la Unió Europea. La realitat europea demostra que hi ha possibilitats per a la creació d'un règim diferenciat per a les regions insulars, sense sortir-se del marc de la Unió Europea.

Finalment, en el cinquè punt, el document del Govern Balear explica que aquest règim especial pretén "resoldre els problemes històrics generats per la insularitat i pal·liar les conseqüències produïdes per l'estacionalitat. Amb la situació existent, les regions insulars i especialment les regions turístiques presenten greus problemes de finançament dels serveis per als turistes. Aquesta situació es tradueix en la necessitat de resoldre problemes com el transport entre les illes i amb la península; el finançament dels serveis a la població visitant, el finançament d'infraestructures que a les regions insulars no tenen alternatives; i el tractament financer dels problemes de recursos bàsics".

La qüestió política. Amb l'actual correlació de forces de l'estat, la petició de l'estatut fiscal necessita, òbviament, el suport del PP i del PSOE. Atès que tant l'un com l'altre s'han manifestat a favor, genèricament, del règim especial en el Parlament Balear, s'ha de suposar que en el Parlament espanyol tinguin la mateixa actitud. No obstant això, cal esperar a veure què hi diuen les direccions estatals d'ambdós partits. No seria la primera vegada que una decisió presa a les Balears és canviada per les direccions de Madrid.

Pel que fa al suport nacionalista, Pujol ja va fer una declaració favorable a l'estatut fiscal per a Balears. Amb la reunió d'aquesta setmana entre Canellas i Pujol és previsible que representants de CiU al Congrés espanyol dels diputats, després de conèixer de primera mà les línies bàsiques, intensifiquin el seu ajut. Tothom coincideix a assenyalar la importància del suport de CiU a aquesta petició de Balears en un moment en què la coalició nacionalista té un paper tan destacat com a aliat del Govern de Felipe González.

En teoria, doncs, ara és el millor moment polític per a aconseguir aquesta reivindicació tradicional de les Illes, iniciada fa anys pels nacionalistes del PSM, i a la qual, amb matisos, s'han anat afegint totes les altres forces parlamentàries.

Miquel Payeras / Joan Vila

JOAN CELLA

Els presidents Gabriel Canellas i Jordi Pujol. L'estatut fiscal per a les illes, damunt la taula.